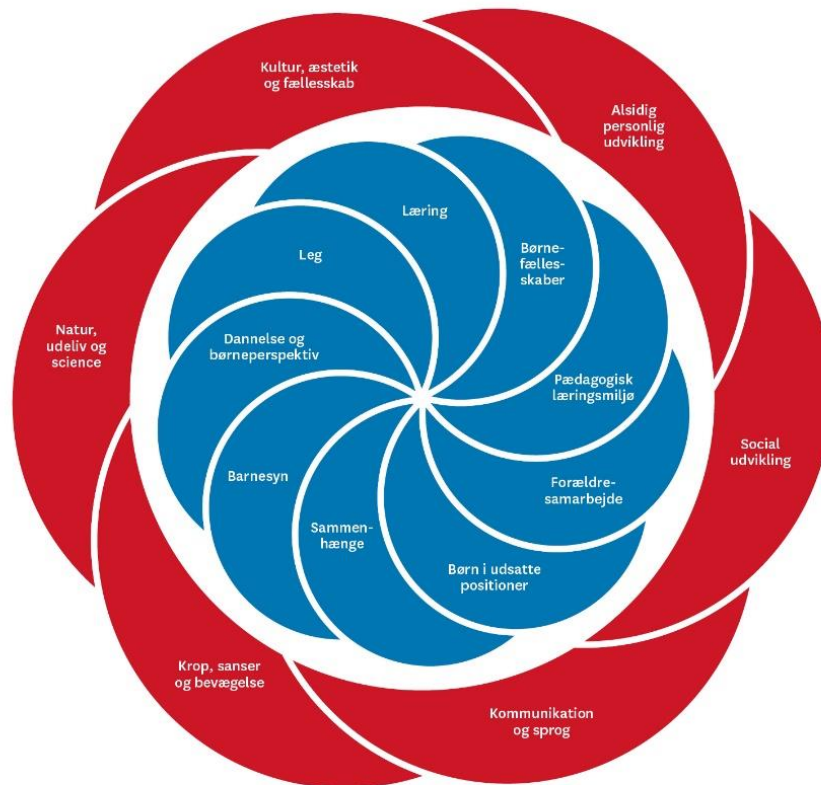

Den styrkede pædagogiske læreplan

Søvang vuggestue og børnehave

Hvad siger loven?

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde.

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at dagtilbuddene i relation til det pædagogiske arbejde ledes alene med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan og i overensstemmelse med den pædagogiske læreplans børnesyn og brede læringsforståelse.

Dagtilbudslovens § 8, stk.

Det pædagogiske grundlag:

Barnesyn

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år. De danske dagtilbud værner om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. I dagtilbuddene er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Sådan understøtter det pædagogiske arbejde i Søvang barnesynet:

I Søvang anser vi barnet som et unikt individ, og arbejder ud fra følgende: *“For at behandle alle lige, må vi behandle alle forskelligt”*. Børnene får ikke nødvendigvis det samme, men hver især det de har brug for. Vi er af den overbevisning, at mennesker er født som sociale væsner og har dermed brug for, at indgå i sociale sammenhænge.

Vi har fokus på fællesskabet. Vi udvikler “vi’et” med fokus på “jeg’et”.

Vi skaber tid og plads til, at barnet får ro til at gro, lære og udvikle sig i eget tempo – dette ved at være nærværende samt anerkendende i vores tilgang til det enkelte barnet.

Vi bestræber os på at skabe trygge rammer og et læringsmiljø, hvor børnenes bidrag i hverdagen værdsættes, og bruges som en aktiv del af den pædagogiske planlægning.

Dannelse og børneperspektiv

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så barnet oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. De voksne skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin egen læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som de voksne er ansvarlige for at skabe.

Sådan arbejder vi i Søvang med dannelse og børneperspektiv:

Vi bestræber os på, at alle børn i Søvang skal have medindflydelse på egen hverdag. Således at barnet oplever medbestemmelse og medansvar, og derved opnår en følelse af ligeværd samtidig med, at barnet lærer om demokratiets principper, hvor flertallet bestemmer.

Vi inddrager børnenes idéer og er hele tiden opmærksom på de spor børnene efterlader, således vi kan inddrage deres initiativer og interesser i både planlagte og spontan opstående aktiviteter, leg og rutiner. Ydermere er det ene barns spor med til, at inspirere et andet barn, hvorfor det hele tiden er en positiv oplevelse at indgå i både de store og små fællesskaber. Når børnene oplever deres input som noget brugbart, så styrkes deres selvværd.

Vi gør os umage med at se og høre, hvad barnet kommunikerer både verbalt og nonverbalt.

Vi prøver at sætte os ind i hvordan det må være, at være barn i den konkrete kontekst vha. børneinterviews, børnemøder, observationer og praksisfortællinger.

Vi tydeliggør for barnet hvordan det selv er en aktiv medspiller/medskaber af egen læring i hverdagen.

Leg

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Sådan understøtter vi i Søvang børnenes leg:

Vi understøtter legen ved at skabe små fællesskaber, hvor fokus og mål er, at alle børn får øje på hinandens ressourcer og iderigdom.

Vi understøtter børnenes deltagelse i legefællesskaber ved brug af de 3 læringsrum. (Vi går foran, ved siden af og bagved).

Vi understøtter børnenes leg ved, at fremhæve og italesætte forskelle og ligheder i børnegruppen på en måde, så mangfoldighed ses som en ressource. Vi highlighter ressourcerne/bidragene hos de udsatte børn og gør deres ressourcer meningsfulde for fællesskabet.

Vi har øje for børneinitierede leg ved at skabe rammerne for, at understøtte deres leg: At flytte og/eller afskærme legen så den tilpasses børnenes behov.

Vi understøtter legen således der tages hensyn til gruppestørrelsen, inklusion, sociale kompetencer og differentieret fællesskaber.

Vi understøtter børnenes leg ved, at facilitere børnenes idéer.

Vi understøtter legen ved at formidle legens værdi, som et pædagogisk læringsmiljø.

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Sådan understøtter vi i Søvang børnenes læring:

Vi understøtter børnenes læring ved at have en legende tilgang til læringsbegrebet.

Vi sætter den overordnede retning, og inddrager børnene ift. hvad der optager dem og indbyder børnene til, at tage ansvar for egen læring ("Hvad vil børnene gerne vide mere om?". "Hvordan indhenter vi information?"). Når børnene får medbestemmelse bliver læringen motiverende og meningsfuld.

Vi understøtter læringen ved at udfordre børnenes tankefærdigheder. Vi giver ikke svarerne på forhånd, men har i stedet fokus på at stille spørgsmål, der får børnene til selv at blive nysgerrige, reflekterende og undersøgende.

Vi italesætter barnets udvikling (fra A-B). Vi inddrager bl.a. børnenes eget produceret materiale, hvilket gør at barnet visuelt får øje på egen udvikling, og vokser på baggrund af dette.

Vi understøtter børnenes læring ved, at skabe fælles erfaringsgrundlag gennem planlagte og spontant opstået aktiviteter, hvor børnene inspirerer, kopierer og videreudvikler aktiviteten og ny læring opstår.

Vi understøtter børnenes læring ved, at gribe deres interesser og inddrager dem i ansvaret for aktiviteten.

Vi understøtter børnenes læring ved, at arbejde ud fra et dynamisk mindset, hvor vi tror på at barnets evner kan trænes og udvikles, og ikke blot er medfødte.

Vi bestræber os på, at skabe et miljø, "hvor øvelse gør mester", og hvor fejl er justerbar læring samt en naturlig del af udviklingsprocessen.

Vi understøtter børnenes læring, når barnet oplever at der er noget det ikke kan understøtte vi barnet i, at søge udfordringen (jf. zonen for nærmeste udvikling) samt støtter og hjælper barnet i, at modtage feedback, så det får lyst til at øve videre.

Vi arbejder på at stille spørgsmålene: 1. "Hvor vil jeg hen?" 2. "Hvad vil jeg lære?" 3. "Hvor er jeg?". 4. "Hvad ved jeg?" 5. "Hvad er mit næste skridt?"

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddets hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe balance mellem individ og dagtilbuddet.

Forældrene har et medansvar, som betyder, at forældrene indgår i at skabe et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse af alle familier uanset disses forudsætninger. I det pædagogiske arbejde med den pædagogiske læreplan arbejdes der med sammenhænge mellem børnenes perspektiver, mulighederne og begrænsningerne i det sociale rum og de pædagogiske

målsætninger. Dagtilbuddets børnefællesskaber skal også skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn, og kultur og at mobning forebygges.

Sådan arbejder vi i Søvang med børnefællesskaber:

Vi arbejder med børnefællesskaber ved, at acceptere og forstå hinandens forskelligheder og kompetencer, da vi alle har noget at bidrage med til fællesskabet.

Vi arbejder på at opfordre børnene til, at drage nytte af hinandens kompetencer for derigennem, at hjælpe hinanden, samt at skabe rammer for differentieret fællesskaber.

Vi skal gennem vores pædagogiske praksis sikre deltagelsesmuligheder for alle børn - også de udsatte børn, der oplever udfordringer ved at deltage, samt have en forforståelse for, at alle har noget at bidrage med og derved tilegne sig et socialt ansvar.

Vi hjælper hinanden med stort og småt: frugt, tøj, legerelationer.

Vi highliger børnenes ressourcer så alle børn har en oplevelse af, at de har værdi i sig selv og har en betydning for børnefællesskabet.

I Søvang arbejder vi med børnefællesskaber ved, at barnet lærer, at det har indflydelse, men også ansvar for fællesskabet.

Eksempelvis samling holder vi samling, hvor alle efter tur får mulighed for, at komme med sit bidrag eller mening. Her øver vi bl.a. i, at turde stå frem og være i centrum for børnegruppen.

Vi er opmærksomme på om alle børn er en del af et større eller mindre fællesskab.

Vi forholder os til det enkelte barn, børnenes forskellige udfordringer, alder og personlighed.

Pædagogisk læringsmiljø

Med pædagogisk læringsmiljø forstås et miljø, hvor der med afsæt i de centrale elementer i det pædagogiske grundlag arbejdes bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø er baseret på et samspil mellem strukturelle parametre som personalets uddannelse og kompetencer, børnegruppernes størrelse, fysiske rammer, normering, digitale redskaber, den æstetiske udformning mv. og en række proceselementer som det empatiske samspil med de andre børn og de voksne, udfordrende dialoger og situationer, forældresamarbejdet og hverdagens rytme mv. Den pædagogiske læreplan skal understøtte og tydeliggøre samspillet mellem disse forhold.

Det pædagogiske læringsmiljø skal altid tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Sådan skaber vi i Søvang et pædagogisk læringsmiljø over hele dagen, der fremmer barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse:

I Søvang bestræber vi os på, at skabe læringsmiljøer der er dynamiske, så de altid tager udgangspunkt i de pædagogiske aktiviteter, i læreplanerne, rutinerne, børnegruppen samt børneperspektivet.

Vores læringsmiljøer skal være tydelige så børnene ved, hvad de forskellige rum indbyder til. (Nuding)

Vi skaber et tydeligt overblik over dagens aktiviteter: både planlagte og børneinitierede. Læringsmiljøerne er dynamiske og skal tage afsæt i de hverdagsrutiner og læreplanstemaer der optager børnene.

Vi har faste dagsrutiner, som skaber forudsigelighed og tryghed for barnet.

Vi giver børnene faste pladser ved bestemte måltider. Vi ser på det enkelte barns behov og ressourcer. Hvordan kan børnene blive hinandens læringspartner, så vi som voksne kan træde til siden eller bagved? Når børn oplever, at de mestrer noget på egen hånd er vi med til, at styrke deres selvværd.

Vi skaber en varieret hverdag for børnene, som både indeholder alt fra voksenstyrede aktiviteter, og børneinitieret leg (se uddybning under pkt. leg.) og rutinesituationer.

Vi har øje for udfordringerne ved dagens mange overgange og understøtter dette ved hjælp af piktogrammer, opdeling af børnegruppen, skærme særligt udsatte børn, guide og hjælpe og bringe de børn i spil der mestrer overgangene fra en aktivitet til en anden.

Vi giver børnene et fælles læringsprog, som vi ser bliver internaliseret, når disse bliver brugt i børneinitierede lege.

Vi ser vigtigheden i, at læringen ligger i både planlagte aktiviteter og rutinesituationer hele dagen.

Vi har fokus på at styrke det enkelte barns selvhjulpethed. Vi er opmærksomme på, at børnene har forskellige ressourcer og kompetencer. Vi byder ind med forskellige hjælpemidler til de børn, der er mest udfordret. Vi inddrager også de andre børn, og styrker deres empati og forståelse for hinanden og lysten til at hjælpe.

Vi øver børnene i at indgå i fællesskabet, hvilket kræver at man til tider bliver nødt til at tilsidesætte egne behov. Mestringen i at kunne vente på tur er en vigtig læring.

Samarbejde med forældre om børns læring

Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal dagtilbuddet have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

Dagtilbuddets samarbejde med forældrene om børns læring skal ske via det forældresamarbejde, som allerede finder sted i dagtilbuddet i form af fx forældremøder, dagtilbud-hjem- samtaler, hente/bringe situationer, sommerfester, julearrangementer, fællesspisning mv. Det enkelte dagtilbud skal derfor anvende nogle af de fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen.

Alle forældre er forskellige, og det vil være det enkelte dagtilbuds ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet, så forældresamarbejdet bliver differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Dagtilbuddet skal sammen med forældrene afstemme gensidige forventninger til hinanden i forhold til både det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle forældresamarbejde i dagtilbuddet. Det daglige forældresamarbejde i dagtilbud vil skulle bygge på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om børnenes trivsel og læring.

Dagtilbuddets samarbejde med forældre i forhold til at understøtte barnets læring i familien kan fx bestå i, at dagtilbuddet vejleder forældre om, hvordan de kan bidrage positivt til barnets læring og udvikling. Forældrene kan fx læse højt for barnet, synge med barnet og i øvrigt inddrage barnet i og tale med barnet om alle de ting, som forældre og barn foretager sig i og uden for familien, så barnet herigennem får udviklet sit sprog og får udvidet sin erfaringsverden ved at stille spørgsmål, undre sig og gøre sig erfaringer.

Med forældresamarbejde om børns læring forstås netop et samarbejde, hvor såvel dagtilbuddet som forældrene har et ansvar. Forældrene har således også et ansvar for at samarbejde med dagtilbuddet og i øvrigt holde sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i dagtilbuddet i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Sådan samarbejder vi i Søvang med forældrene om børns læring:

Forældresamarbejde er en forudsætning for barnets læring, trivsel og udvikling. Derfor vægter vi et differentieret forældresamarbejde højt, og tilpasser den enkelte families behov i en given periode eller situation.

Vi samarbejder med forældrene om børns læring ved, at prioritere den daglige forældrekontakt højt, idet vi mener at den er basis for et åbent og tillidsfuldt samarbejde, hvor løbende dialog og udveksling af viden foregår. Forældrene får en indsigt i vores pædagogiske faglighed, og det læringsmiljø vi hver dag skaber for børnene. Det medfører, at forældrene altid ved de kan henvende sig til personalet eller ledelsen, hvis de har brug for sparring i forhold til deres barn.

Vi samarbejder med forældrene om børns læring løbende igennem tydelig dialog om vores forventninger til dem, og prøver at konkretisere deres rolle ud fra det pædagogiske grundlag, og de intentioner vi har for vores institution.

Vi betragter forældrene som eksperter og en ressource i deres barns liv og udvikling. Vi mener det er en forudsætning, at forældrene bliver inddraget, forstår og bakker op om barnets læring.

Vi er allerede i opstarten af barnets møde med institutionen opmærksomme på, at afsætte ekstra tid til, at lære familien at kende og modtage den unikke viden, som forældrene har om deres barn - for på den måde, at opbygge en tillidsfuld relation.

Vi samarbejder med forældrene om børns læring ved også, at inddrage eksterne professionelle i PPR. (logo. Pæd., psykolog, ergo mm).

Vi bestræber os på dagligt, at informere om vores pædagogiske læreplanstema/fokusområde og om dagens aktiviteter på stuens dør, således forældrene får mulighed for, at spørge konkret ind til barnets dag. Desuden får forældrene via Tabulex overordnet information om praktiske arrangementer og lign. samt billedmateriale.

Vi tilbyder forældresamtaler, når barnet starter og slutter i institutionen samt efter behov.

Børn i udsatte positioner

Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktions nedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv. I lighed med andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Sådan tager det pædagogiske læringsmiljø i Søvang højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes:

Vi har stor fokus på relationsarbejde, da hele vores pædagogiske fundament bygger på en god relation: *“At udvikle sunde, ressourcerige og socialt kompetente børn kræver et godt samspil med relationskompetente voksne.”*

Vores udgangspunkt er at alle børn har ret til, at indgå i sociale sammenhænge og at mangfoldighed er en ressource.

Vi highliger/italesætter barnets ressourcer, og giver derved barnet en betydningsfuld oplevelse i, at være en del af et større fællesskab.

Vi prøver at se situationen fra barnets perspektiv og gør os umage i, at se og høre hvad barnet kommunikerer verbalt/ nonverbalt.

“Intention frem for aktion”. Vi ser intentionen bag handlingen.

Vi bruger styrken ved fællesskabets inkluderende kraft.

Vi arbejder med små grupper - skærmer og rammesætter leg.

Vi bruger visuelle støttesystemer til at understøtte overblikket.

Vi møder barnet med positive forventninger, og tager udgangspunkt i barnets ressourcer. Vi er tæt på barnet for, at understøtte og guide således det får positive mestringsstrategier.

Vi møder barnet positivt og anerkendende.

Vi sørger for at skabe rum, så det udsatte barn får mulighed for, at trives og agere i børnefællesskabet. Vi har f.eks. barnet fysisk tæt på i krisesituationer, samlinger og andre hverdagsrutiner, så vi kan være på forkant og støtte barnet i de forskellige udfordringer, når det er nødvendigt.

Vi har en anerkendende og inkluderende tilgang til børn i udsatte positioner.

Vi inddrager alle børn i et større eller mindre fællesskab, så alle børn føler sig inkluderet.

Vi arbejder på at få indsigt i de små succeser, hvor vi har fokus på barnets nærmeste udviklingszone.

Alle børn har krav på at udvikle sig i positive og motiverende læringsmiljøer.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng fra vuggestuen til børnehaven, og børnehaven til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, som dermed understøtter at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

Arbejdet med at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, skal tage udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan.

Sådan skaber vi i Søvang et pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng fra vuggestue til børnehave samt fra børnehave til børnehaveklassen:

Fra vuggestue til børnehave:

Børnehaven får besøg af vuggestuebarnet på stuen, så barnet langsomt og trygt kan lære stuens personale og børn at kende samt de kommende nye omgivelser. Til en start sammen med få børn- og personale fra vuggestuen senere alene.

Vi afholder overleveringssamtale med forældre og personale i vuggestuen.

Går barnet i dagpleje opfordrer vi til, at dagplejen og forældrene besøger børnehaven.

Fra børnehave til skole:

Vi arbejder på at styrke børnenes forudsætninger for, at kunne mestre en positiv sammenhæng til børnehaveklassen og skolefritidsordningen.

Vi arbejder på at styrke børnenes sociale kompetencer, robusthed, nysgerrighed, og selvhjulpenhed ved bl.a at støtte og guide børnene i, at deltage i vokseninitierede aktiviteter, og kravsituationer - at vente på tur, udsætte egne behov, være en god kammerat, samt at indgå i forskellige meningsfulde børnefællesskaber.

Søvang lejer hver forår en Spejderhytten i motorvejslommen i Stilling i ca. 2-3 mrd. inden sommerferien for alle kommende børnehaveklassebørn for derved, at styrke deres relationer og være medvirkende til, at børnene får øvet nogle mestringsstrategier.

Alle børnehaverne i distriktet har de samme 5 sange, som bliver sunget i børnehaveklassen/skolen til morgensamling.

Alle er med i ”Stilling i bevægelse”, som er en motionsdag.

Distriktet har aftalt, at sprogscreeningen af børnene ligger i starten af 0. klasse. (Vi overvejer om det er det rigtige tidspunkt, da skolen ikke kender børnene i skolestarten).

Børnehaven har samtaler med forældrene i februar/marts mdr. for evt. at kunne justere ind i egen praksis. Skolen skal forberedes på deres praksis og forældrene kan derved reflektere over egen praksis, for derved at skabe en god sammenhæng mellem børnehave og skole ifm. skolestart i august mdr.

I praksis udfylder børnehave og forældre et overleveringsskema. Her har pædagogerne mulighed for, at tilføje deres egne faglige kommentarer.

Skolen inddrages tidligt sammen med forældre og børnehave, hvis der er tvivl om skoleparathed. Desuden bliver der afholdt særlige overleveringssamtaler efter behov.

Efter start i børnehaveklassen har børnehaven besøg af deres gamle børn. I Søvang er der tradition for, at invitere til en pandekagefest.

Børnehaven kan sende pædagogisk personale med over i skolen, i forbindelse med opstarten, hvis man finder det formålstjenstligt.

Vi har fokus på sociale relationer på tværs af stuer og køn.

Vi øver børnene i at udvikle mod til at deltage i fastlagte og ukendte aktiviteter, og at kunne ytre sig i større grupper.

Vi samarbejder med de andre institutioner i nærområdet, skolen og med Soffen.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet alsidig personlig udvikling, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-6 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 0-2,9 årige i Søvang:

Læringsmiljø: spisesituation, rutinesituation.

1. Alsidig personlig udvikling:

Vi udvikler barnets erfaringsverden og dets muligheder for deltagelse ved, at inddrage dem efter alder ved borddækningen ved, at de stiller ét glas over på bordet, og at de bærer én tallerken over i køkkenet, når vi er færdige med at spise. At de hjælper os med tørre borde/stole af ved at få en klud i hånden selv. Vi roser og siger "tak for hjælpen". Dette styrker barnets selvværd, gå-på-mod og følelse af at lykkes med at hjælpe.

2. Social udvikling:

Vi har fokus på relationerne, hvor det enkelte barn oplever, at være en del af fællesskabet og tæt sammen med venner og voksne. Vi styrker herigennem tilliden, trygheden, nærværet og omsorgen. Vi ser på det enkelte barn og veksler derfor mellem selvvalgt og faste pladser. Vi skaber en mindre gruppe med faste pladser for de børn, der har brug for ekstra ro, nærvær, struktur og minimering af distrahering. De små børnegrupper under måltidet er en fordel, når der arbejdes med at inkludere børn, der ellers har svært ved at koble sig på fællesskabet. Vi kan i disse mindre børnefællesskaber bedre guide og understøtte det sociale samspil (både barn/barn og barn/voksen), stimulere børnenes sproglige, motoriske og personlige udvikling.

3. Kommunikation og sprog:

Vi har fokus på at samtale under måltidet med børnene om, hvad vi har lavet i løbet af dagen, og hvem vi har leget med. Vi taler om det vi spiser, og har særligt fokus på at italesætte mad og handlinger.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Vi øver i at spise med forskelligt bestik, hælde op og drikke af glas. Vi øver i, at kravle op og ned af skamlen og sidde på numsen. Vi smager og mærker maden og dens konsistens med både munden og fingrene. Hvad føles og smager varmt, koldt, klistret, godt og dårligt? Vi øver i, at mærke sult og mæthed.

5. Natur, udeliv og science:

Vi snakker om, hvor maden kommer fra. Fx. hvilke dyr æg, mælk, bacon mm kommer fra. Vi tager indimellem selv ud i naturen, og oplever det. Vi besøger bondegården, og de

nærliggende kolonihaver. Vi plukker fx. brombær og æbler, som vi inddrager i en aktivitet. Vi dufter til vores krydderurter på legepladsen, og samler nødder fra vores skov.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

I vuggestuen har vi madordning, og får således en fælles madoplevelse. Vores madmor anretter et fad til hvert bord, der giver børnene overblik. Vi siger "tak for mad" øver på at vente på tur, og øver bordskik.

Slutteligt har vi en fast rutine om, at få tørret munden og fingrene med en varm klud.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 2,9-6 årige i Søvang

Læringsmiljø: gaderoben, rutinesituation

1. Alsidig personlig udvikling:

Med udgangspunkt i nærmeste udviklings zone (NUZO) øver barnet sig i at blive selvhjulpne mht. påklædning, og således få succesoplevelser, når det mestrer. De voksne opmuntrer barnet i udholdenhed, selvom det møder modstand. Der øves i turtagning og udsættelse af egne behov, når man venter på voksenhjælp.

I Søvang indretter vi gaderobene, så børnene bliver mest muligt selvhjulpne. Der tages individuelle hensyn i forbindelse med placering af gaderobe. For at gøre det så tilgængeligt og overskueligt, som muligt, deler vi børnegrupperne, så der ikke er så mange på en gang. Vi prioriterer flest mulige voksne tilstede, så der er tid og plads til, at barnet får et understøttende læringsmiljø.

2. Social udvikling:

Børnene hjælper hinanden i gaderoben og hjælper med at tage hensyn til hinanden. Specielt de ældste hjælper de yngste. De bruger deres ressourcer og er rollemodeller for hinanden. Alle har fået tildelt en hjælpemakker, som man er særligt opmærksom på. Ved placering af det enkelte barns rum, har vi fokus på relationsdannelse, individuelle behov, og hvor vi ser en relation er mindre hensigtsmæssig.

Vi øver at vente på tur, når man skal have hjælp af en voksen samt i konflikthåndtering idet pladsen er trang.

I gaderoben danner børnene relationer til hinanden til senere leg og venter på hinanden.

3. Kommunikation og sprog:

Vi taler om hvad vi skal i gaderoben og hvordan vi gør det. Vi italesætter det med sproget, viser det med piktogrammer og hjælper med, at finde det rigtige tøj. Vi italesætter hvorfor noget kan være svært, f.eks.: tøj der driller. Vi bruger sproget til, at vende en svær situation til en positiv situation, f.eks.: skabe en god historie for barnet om, at tage sit tøj på. Vi sætter ord på tingene for derved, at udvide barnets begrebsforståelse.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Vi bruger kroppen til at tage vores tøj af og på, så både fin- og grovmotorikken er i fokus. Børnene øver sig i at kunne mærke efter, hvad det skal have på, og at det kommer rigtigt

på, så det fremmer bevægelsesfrihed.

Vi øver og bliver udfordret motorisk, når fx termotøj og regntøj skal ovenpå hinanden. Vi hjælper og guider børnene med tips og gode råd, så tøjet er nemmere, at tage på og sidder bedre. Vi lytter til afslapningsmusik, som skaber en behagelig atmosfære i rummet.

5. Natur, udeliv og science:

Vi taler om de forskellige årstider og bevidstgøre børnene i forskellen, når vi bl.a. taler om, hvilken type påklædning der passer til årstiderne. Vi udfordrer børnene til selv, at vurdere, hvad der er hensigtsmæssigt at tage på. (fx tage shorts på i snevej eller hvad skal man have på, hvis man vil hoppe i vandpytter?).

Derudover hiver mange af børnene naturens materialer med ind i deres gaderobe for, at gemme dem. Vi taler her om fx stenene, som lommerne er godt fyldt op af. Hvor mange er der? Hvor store er de? Hvilken form har de? Hvad kan vi bruge dem til?

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

I gaderoben har hvert barn sit eget rum. Det fremgår meget tydeligt, hvilket rum der tilhører hvert barn - dette ved hjælp af billeder. Billedet på barnets rum skaber et tilhørsforhold og en markering af barnets område. Ved hjælp af piktogrammer understøtter vi et aktivt læringsmiljø, da børnene selv er i stand til at aflæse, hvad tøj de skal have på. Børnene samtaler ofte med hinanden herom og bruger billederne, som hukommelsesstøtte. De store hjælper de små – både med at komme i tøjet og at forstå billederne ved tvivl. De voksne sørger for, at overskueliggøre gaderoben-situationen ved, at opdele børnene i hold. Dette for at give børnene den tid og ro det kræver, at øve sig i at blive selvhjulpne. Vi sætter rolig musik på i gaderoben, som er medvirkende til at skabe en rolig atmosfære.

Derudover er gaderoberne dynamiske, da de er flytbare. Dette gør, at rummet kan bruges som samlingssted ved eksempelvis kulturelle begivenheder.

Social udvikling:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet social udvikling, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 0-2,9 årige i Søvang:

Læringsmiljø: leg i børnegruppen, børneinitieret.

1. Alsidig personlig udvikling:

Børnene øver sig i at turde stille sig frem og afprøve sig selv og deres idéer, samt at få deres venner med på dem. Når de andre børn går med på idéerne oplever børnene sig som betydningsfulde for gruppen, da de oplever at lykkedes i forhold til, at bidrage med noget brugbart til fællesskabet. Dette skaber desuden et trygt miljø for børnene, at prøve sig selv samt deres identitet.

2. Social udvikling:

Børnene får øje på hinanden samt deres leg. De inspirerer og spejler sig i hinanden, og der dannes relationer.

3. Kommunikation og sprog:

Børnene kommunikerer både igennem deres kropssprog, begyndende sætninger, lyde, mimik og ord. De spejler sig i hinanden, leger og øver med sproget. Vi bakker op og sætter ord på både deres og vores handlinger.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Både inde og ude indretter vi, så der er mulighed for fysiske bevægelseslege, hvor grundmotorikken stimuleres og udfordres.

Børnene sanser det forskellige legetøj. Fx bliver diverse mad og køkkenredskaber puttet i munden under legen, børnene bruger fantasien og tænker sig frem til, hvordan tingene smager eller føles.

5. Natur, udeliv og science:

Legetøjet på stuen relaterer til naturen og science. Vi har fx, dyr, klodser, mad og biler.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

Legetøjet og klæd ud tøj er let tilgængeligt for børnene. Desuden hænger der billeder eller legetøj ude på kasserne, som viser hvad kasserne indeholder – dette for at overskueliggøre og inspirere både børn og voksne.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 2,9- 6 årige i Søvang:

Læringsmiljø: spisning rutinesituation.

1. Alsidig personlig udvikling:

Måltidet er en tilbagevendende situation i en afgrænset gruppe. Børnene ved hvordan måltidet forløber og hvad der forventes af dem. Det giver ro og overblik. Børnene er trygge og øver mestring og selvhjulpethed ved fx, så vidt muligt, selv at smøre og øse mad og drikke op. Det giver større selvværd og mod til at fortsætte med at øve, når barnet oplever succes ved at lykkes med tingene. Vi taler desuden om, at være ”madmodig”, når

man turde smage på maden. Vi anerkender at man ikke kan lide maden, men roser dem for at smage på den.

Måltidet starter altid med en ”stilletid”, så børnene har mulighed for ro og fokus på, at få spist. Efter spisning hjælper alle børn med at rydde af. Det at være med til, at hjælpe giver barnet en følelse af, at være værdifuld for fællesskabet.

2. Social udvikling:

Børnene skiftes til at hjælpe hinanden med at dække bord. Alle har faste pladser til frokost, som både tilgodeser individuelle hensyn og spirende venskaber. Alle børn er en del af fællesskabet omkring bordet. Under måltidet øver vi turtagning, i at lytte og i at forholde sig til andre børns input. Børnene hjælper hinanden med, at sende maden rundt, større børn hælder vand op for mindre.

3. Kommunikation og sprog:

Vi bruger sproget verbalt og nonverbalt i spisesituationen. Før vi går til bords taler borddækkene om, hvad vi skal spise af. Er det dybe tallerkner eller almindelige middagstallerkner vi skal bruge? Og hvilket slags bestik?

Vi er nonverbale de første 5-10 minutter af måltidet, så børnene i ro og mag kan ”få spist noget”. Under måltidet taler vi om, hvor maden kommer fra og i hvilke andre sammenhænge den akutte fødevarer kan anvendes. Vi italesætter, hvad der står på menuen, hvordan maden ser ud, om vi er sultne eller når vi beder andre om, at række os maden.

Spisesituationen giver desuden mulighed for nærhed med en lille gruppe, hvor man kun skal forholde sig til de personer, der sidder ved sit eget bord. Vi lærer at føre en samtale med plads til alle rundt om bordet. Der er desuden plads til, at vende det der optager børnene, det vi sammen har oplevet i løbet af dagen, hvad vi skal lave senere på dagen eller hvad børnene har lavet derhjemme i weekenden.

Snakken kan skiftevis være voksenstyret, hvor den voksne stiller undrende spørgsmål til, at følge børnenes initiativ og interesser. Vi slutter gerne af med at inddrage børnene i dagens påklædning på legepladsen. *Hvordan er vejret? Hvad tænker I, at vi skal have på?*

4. Krop, sanser og bevægelse:

Inden vi spiser sørger vi for at bruge kroppen til samling: f.eks. ved at hoppe under samlingen således, at de har mere ro til at sidde stille ved bordet. Derudover øver de balancen, når de går frem og tilbage med servicen, når de skal op/ ned af stolen, når de sidder på den, når de går med fyldte fade, kander, øser op, sender maden rundt og hælder vandet op. De smører selv mad, forsøger at skære den ud og øver sig i at spise med forskelligt bestik, hvilket styrker koordinering. Vi opfordrer børnene til, at smage på nyt, taler om de forskellige smage, duften, lugten og konsistensen – herunder varmt og koldt. Vi spørger børnene om de er mætte, sultne eller har noget om munden, så de øves i at mærke efter.

5. Natur, udeliv og science:

Vi tager udgangspunkt i *fra jord til bord*, når situationen lægger op til det. Vi snakker om hvor maden kommer fra og hvad vi ellers får af mad fra det enkelte dyr eller en bestemt

grøntsag. Fx. hvad bruger vi mere majs til? Eller hvad for noget kød er mere fra grisen? Hvad gror hvor?

Vi besøger de nærliggende kolonihaver og følger processen på de forskellige grøntsager, der gror. Vi tager på ”brombærjagt” i lokalsamfundet og laver eksempelvis marmelade ud af det til vores frugtbarer.

På vores egen legeplads kan man finde frugtbuske, mirabeller, cherrytomater, krydderplanter, som vi smager og inddrager i madlavningen. Vi henter desuden også andre spiselige materialer fra naturen, som vi laver bål mad af. Børnene medbringer også af og til råvarer med hjemmefra – eksempelvis æbler fra haven, som vi laver æblemost ud af.

Vi spiser desuden både inden- og udenfor.

Derudover orienterer børnene sig om antal af service, når de skal dække bord. Der øves i at tælle antal af bestik, tallerkner mm. Der snakkes om form og vægt – skålen er rund eller tung, noget er varmt/koldt.

6. Kultur, æstetik og fællesskab

I Søvang har vi madordning og derfor spiser vi det samme alle sammen, hvilket skaber en fælles madoplevelse. Vi har en madkultur, hvor vi i fællesskab bidrager til den gode stemning. Vi skaber en god bordkultur ved, at tale pænt om maden og hvem der har tilberedt den. Vi har desuden bordskik som, at vente til alle har mad på tallerkenen før vi spiser, at borddækkerne har sagt ”værsgo”, og at vi først går fra bordet, når de fleste børn er færdige med at spise - dette for at mindske uroen.

Vi starter måltidet ud med stilletid i ca. 5 minutter og siger ”godmorgen” når vores ur ringer. Vi taler med gule (stille) stemmer under måltidet, så spisningen forbliver en behagelig stund.

Vi har desuden en række ritualer i forbindelse med vores måltid, som styrker følelsen af vores fællesskab. Fx.: *Dario*, *værsgo madro* remser og stilletid.

Kommunikation og sprog:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet kommunikation og sprog, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 0-2,9 årige i Søvang:

Læringsmiljø: pusletiden, rutinesituation.

1. Alsidig personlig udvikling:

Den voksne støtter og følger barnets udspil ved, at gribe barnets initiativ og samtale. Vi stiller åbne spørgsmål, giver barnet tid til at reflektere, svare og spørger. Vi fører en fælles dialog og øver turtagning.

2. Social udvikling:

I puslestunden udvikler barnet og omsorgspersonen en tilknytning til hinanden. Barnet oplever en tæt, personlig, nærværende, tryk og tillidsfuld kontakt til den voksne. Vi skaber øjenkontakt med barnet, møder og anerkender det i sine følelser.

3. Kommunikation og sprog:

Vi snakker med barnet om de billeder og kreationer, der hænger i rummet. Vi leger, rimer, synger, bruger fagter, tæller og peger på fx. dyrene på billederne, når de indgår i sangen eller i dialogen. Vi kobler sammen med barnet dyreløde på de forskellige dyr, taler om størrelsen på dyrene, og benævner de forskellige farver vi ser i rummet. Vi taler også om kroppen, og udpeger kropsdelene. Derudover kan vi have en samtale om, hvornår noget dufter godt og dårligt.

Vi bruger vores kropssprog og mimik i samtalen, og anvender meget fjolleri og humor, fx ved, at sprøjte lidt med vand eller, at tage den rene ble på hovedet, og spørge barnet om den mon kan bruges som en hat. Alt dette er medvirkende til, at udvikle barnets ordforråd og sprogforståelse.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Barnet går selv ud på badeværelset, og øver sig i at kravle op af trappestigen og videre op på puslebordet. Barnet hjælper os ved, at holde bleen eller noget tøj. Vi motiverer barnet til selv, at løfte numsen op og ned under skift. Til slut kravler barnet ned af trappestigen, og går hen og vasker hænder. Følesansen er i spil, når hænderne vaskes og lugtesansen er i spil, når barnet registrerer om der lugter dårligt eller dufter godt.

5. Natur, udeliv og science:

Vores billeder på badeværelset tager særligt udgangspunkt i forskellige dyr. Vi taler om, hvor dyrene bor, dyrenes størrelse, og tæller hvor mange forskellige og ens dyr der er på billederne. Derudover tæller vi sammen med barnet, hvor mange fingre og tær barnet har. Dette er med til, at skabe en tidlig matematisk opmærksomhed.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

Vi voksne sørger for, at gøre puslerummet til et æstetisk og udviklende læringsrum ved, at hænge billeder op af det, der optager børnegruppen. Derudover pryder læringsrummet

også med kreationer lavet af børnene. Disse kreationer tager ofte udgangspunkt i vores traditioner, såsom: fastelavn, påske, høst og jul.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 2,9- 6 årige i Søvang:

Læringsmiljø: ”Hit med lyden”, voksenstyret aktivitet.

1. Alsidig personlig udvikling:

Børnene øver sig og får en oplevelse af at mestre og udviser dermed begejstring, når de opdager lyden i hverdagens sprog, fx. kan en specialpædagogisk indsats gøres til en bred sproglig indsats til glæde for alle børn. Aktiviteten tilrettelægges således, at der er deltagelsesmuligheder på flere plan. Børnene får en bevidsthed om, at ord har forskellige lyde. De finder selv på ord med samme lyd og øver turtagning ift. at byde ind med ord. Genkendelighed, tryghed og gentagelser etableres gennem legedyr, håndtegn, rim og sang. Vi inddrager forældrene i forhold til, at barnet må medbringe en ting med den lyd der arbejdes med. Derved forbindes barnets to verdener så barnet oplever tryghed og sammenhæng.

Børnenes input og bidrag inddrages i planlægningen, så de får en oplevelse af medindflydelse og ansvar. Dette gør desuden at de føler sig anerkendt og værdifulde for fællesskabet.

2. Social udvikling:

Børnene opøver en fælles opmærksomhed på en bestemt lyd og øver sig i at vente på tur, fortælle og lytte. Det giver en følelse af fællesskab at øve, vrøvle og eksperimentere. Intet er forkert, hvilket giver de børn, der har brug for ekstra øvelse til, at føle sig som en del af fællesskabet. Børnene hjælper hinanden og fokus på, at lyden opstår hele dagen. Børnene inspirerer og inspireres af hinanden.

3. Kommunikation og sprog:

Gennem lydlig opmærksomhed, dialog og leg vækker vi børnenes nysgerrighed og præsenterer dem for bogstavlyde, der udvider deres ordforråd. Vi har sprogkasser som indeholder bøger og andet materiale som omhandler det enkelte bogstavlyd. Vi synger sange som passer til lyden og øver rim og remser. Vi snakker om de forskellige ord og begreber som er i rimet og hvad rimet betyder. Det bliver en naturlig del af hverdagen, at lege og vrøvle med sproget. Barnet udforsker og eksperimenterer med sproget. Vi inddrager forældrene ved, at vi opfordrer dem til at deltage/støtte op om de bogstavlyde, vi arbejder med.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Med en legende tilgang åbnes for sprogets lydside med både øjne og ører, f.eks. ved at fjolle med sproget: ”vi skal rydde op i en kaffekop”.

Hver sproglyd har tilknyttet et håndtegn/bevægelse, fx former børnene med deres kroppe de enkelte bogstaver, som der er i fokus. Sproglydene anvendes også under sang og i

dagligdagens aktiviteter for, at understøtte lyden. Det har stor betydning for børnene, at de kan forme/vise lyden især hvis det er en svær lyd at udtale.

Smagssanser inddrages når vi opdager, at sproglyden i vores mad eller når vi aktivt efterspørger mad i vores køkken, der kan understøtte den lyd vi har fokus på.

5. Natur, science og udeliv:

Børnene er undersøgende, nysgerrige, stiller spørgsmål og leder efter svar ud fra metoden:

1. Hvad vil jeg gerne vide?
2. Hvad ved jeg?
3. Hvordan og hvor finder jeg dokumentation?

Vi tager bogstaver og lyde med ud i uderummet. Vi øver og finder ud af hvad der starter med den enkelte lyd, vi går ud i naturen og finder ting der starter med det enkelte bogstav. F.eks. "S" – Skattejagt, slanger i sandet, skovtur både i og uden for institutionen.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

Vi tegner rim, remser og sange til de enkelte sproglyde. Vi inddrager fx et legedyr i børnenes egen leg hvorved børnene selv skaber et univers med sproglyden som omdrejningspunkt. Vi læser bøger og synger sange, der indeholder den valgte sproglyd og har et skærpet blik på hvornår vi "falder" over lyden i hverdagen. Sproglyden giver ofte anledning til kreative udfoldelser med forskellige materiale valg. Fx kan K- lyden blive til kaniner malet med Kaffe eller Kameler klippet i karton.

Vi laver plancher samlet med billeder, der starter med det samme bogstav. Vi visualiserer hvilken bogstavlyd vi øver fx dyr, der står fremme så børnene kan se og røre ved det.

Krop, sanser og bevægelse:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 0-2,9 årige i Søvang:

Læringsmiljø: musik i vuggestuen, voksenstyret aktivitet.

1. Alsidig personlig udvikling:

Musik og bevægelse er en rigtig stor del af vores dagligdag i vuggestuen. Både planlagte- og spontan opstået musik aktiviteter fylder meget. Børnene selv udviser stor interesse, og

opsøger det hver dag. De bidrager hver især med det de kan på hver deres niveau. Vi griber og anerkender deres input ved, at synge, spille og danse med.

2. Social udvikling:

Når vi synger og danser med børnene styrkes og udvikles deres sociale kompetencer, samt mange andre kompetencer, som de senere i livet får brug for. Børnene oplever stor glæde samt en fællesskabsfølelse. Musikken er ofte en god indgang til et fællesskab, og børn der normalt ikke har øje for hinanden, kan pludselig få det igennem musikken og dansen. Vi ser ofte, at de tager hinanden i hånden, både to og to, men også flere af gangen, og danser sammen, griner og fjoller. Børnene fornemmer hurtigt deres rolle, og tager del og ansvar.

3. Kommunikation og sprog:

Sang og rytme stimulerer børnenes sprog og deres evne til, at kommunikere. Når vi synger og danser fremhæves ikke kun indlæringen, men også koncentrationen, energien samt motivationen for, at bruge sproget aktivt. Desuden styrker musikken vores fornemmelse for, at tolke forskellige stemninger. (Eks. børnene ved/ fornemmer meget præcist hvornår den farlige tiger i "Tarzan - to liv" kommer, når den spilles). Musikken udvikler børns fantasi, og gør dem gode til, at forestille sig både billeder og historier inde i hovedet.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Når vi synger og spiller musik bruger vi vores krop til bevægelse. Vi kravler, hopper, ruller på gulvet, slapper af og klapper, hvilket også er med til, at styrke og udvikle børnenes motorik. Når vi synger og lytter til musik, så samarbejder de to hjernehalvdele, og jo mere vi bruger dem, desto mere stimuleres vi. Musikken aktiverer desuden motoriske, følelsesmæssige og kreative områder i hjernen. Derudover inddrager vi forskellige musikinstrumenter (rasleæg, guitar, xylofon mm), som børnene sanser og spiller på. Læring med kroppen forrest er, ifølge hjerneforsker Kjeld Fredens, den naturlige måde, når noget nyt skal læres. *"(...)Vi tænker ikke med hjernen. Det er individet, der tænker og lærer noget, og kroppen er brobygger mellem hjerne og omverden."*

5. Natur, udeliv og science:

Vi synger om naturen og dyrene samt leger vi er de forskellige dyr. Tal indgår også i nogen af de sange vi synger.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

Vi synger og spiller alt fra de klassiske børnesange, fagtesange, de største fra dansk musik (fx Kim Larsen), MGP, de traditionsbundne ifm. højtider samt musik fra tegnefilm, som optager børnene. Vores store røde madras på stuen er ofte et godt samlingspunkt, når særligt guitaren findes frem. Derudover rydder vi også gerne stuen - skubber alt ud til siden, og skaber god plads og mulighed for bevægelse.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 2,9- 6 årige i Søvang:

Læringsmiljø: Leg i samlingsrummet, børneinitieret.

1. Alsidig personlig udvikling

I legen understøttes barnets egne initiativer og idéer i samspil med den øvrige børnegruppe. Barnets deltagelse kan balancere mellem, at være iagttagende til en mere initiativtagende position. Derved spejler børnene sig i hinanden og styrker et inkluderende børnefællesskab.

De øver sig i at tage vare på egen personlig integritet ved, at fortælle hvad de vil være med til, og hvad de ikke vil være med til.

Det at være en del af en gruppe, om et fælles tredje, gør at barnet oplever at være en del af et fællesskab, hvor det føler sig betydningsfuldt når det bliver set, hørt og forstået.

Samtidig øves der i, at kunne gå på kompromis med egne behov. Det at turde stille sig frem og blive anerkendt for sin indsats giver selvtillid, selvværd og mod til at fortsætte.

2. Social udvikling

I legen knytter børnene venskaber og øver sig i, at indgå i det sociale fællesskab. De øver demokratiske grundprincipper ved at løse konflikter, afprøve forhandlingsteknikker, indgå kompromisser og at kunne sige til og fra på en hensigtsmæssig måde uden, at legen går i stykker.

Børnene samarbejder, kommer med idéer til legen, ligesom de øver sig i at afkode legens formelle og uformelle regler, hvor de også undervejs øver sig i, at mærke egne grænser. Der samarbejdes om processen, hvor de hjælper, guider, kopierer og inspirerer hinanden.

3. Kommunikation og sprog

Børnene taler om hvordan de skal gøre. Turtagning er ligeledes en central del af den kommunikative udvikling. De italesætter idéer og forventninger til legen, og bruger dermed sproget til både at skabe legen, men også til at forhandle indholdet. Børnene øver sig i at aflæse hinandens kropssprog. Legen er en øvebane for barnets nonverbale og verbale kommunikation, ordforråd og sætningsdannelse. Den voksnes opgave kan være, at femhæve de idéer som det stille barn byder ind med, så det også oplever at komme på banen.

4. Krop, sanser og bevægelse

En børneinitieret leg kan indeholde mange forskellige udtryksformer – fx dans, sang, teater, udklædning og akrobatik. De synger og fortæller historier.

Børnene får kendskab til egen kropslig formåen, som eksempelvis balancen, koordination, kropskontrol samt evnen til, at tilpasse egne bevægelser til situationen. De imiterer hinandens bevægelser og øver sig i selv, at mestre og afprøve grænser.

Finmotorikken er også i spil, når der eksempelvis skal tegnes og klippes billetter til et show.

5. Natur, science og udeliv

Den børneinitieret leg kan oftest fortsætte udenfor og de udendørs legemiljøer kan med fordel understøtte eller udvide legen. Der er højt til loftet og børnene inddrager på eget initiativ både legemiljøerne samt naturens materialer i legen. Fx bliver bålstedet også brugt, som scene hvor der er plads til publikum, og en gren kan bruges som mikrofon. Vi griber børnenes idéer og understøtter deres leg ved fx, at finde musik, lave ”drinks” og finde materialer, som vi kan lave ”festivals-armbånd” ud af.

6. Kultur, æstetik og fællesskab

Børnene oplever en stor fællesskabsfølelse, når de er sammen om fx et show – både som optrædende og som publikum, Børnene får en oplevelse af ”VI” ikke ”JEG” eller ”DE”, da stemningen er intim og alle er værdifulde for fællesskabet/legen. Børnene eksperimenterer, øver og afprøver sig selv inden for forskellige kunstarter og udtryk – sang, dans, udklædning, teater, musik og videooptagelser. Der skabes en kultur, hvor det at optræde er naturligt og værdifuldt.

Natur, udeliv og science:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet natur, udeliv og science, skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 0- 2,9 årige i Søvang:

Læringsmiljø: høstuger, voksenstyret aktivitet.

1. Alsidig personlig udvikling:

Vi skaber et forløb omkring høst, hvor vi forsøger, at være meget struktureret for bedst muligt, at kunne forberede børnene på de planlagte aktiviteter. Det gør vi ved snakke med dem om, hvad der venter dem. Derudover anerkender og inddrager vi også børnenes input løbende undervejs, så de føler deres bidrag, som værende noget værdifuldt. Vi arbejder

desuden særligt med øje for “NUZO” (nærmeste udviklingszone), som dækker over en tænkning, hvor man ikke kun ser på, hvad barnet kan selv her og nu, men også forholder sig til, hvad barnet kan med støtte og guidning. Når barnet oplever, at lykkes med noget det ikke troede det kunne, styrkes selvværdet og troen på sig selv. Dette forstærker yderligere barnets gå-på-mod og engagement til, at deltage i de forskellige aktiviteter, som de løbende bliver præsenteret for.

2. Social udvikling:

Vi arbejder på, at udvikle børnenes sociale relationer samt give dem følelsen af, at være en del af et større fælleskab. Både ved at lade dem vælge, hvilke grupper/aktiviteter de ønsker, at være en del af, men også ved, at opdele dem. Her tager vi udgangspunkt i børnenes kompetencer, alder og modenhed. Herved får børnene både øjnene op for, hvad de er gode til, men også på de børn de normalt ikke leger med.

3. Kommunikation og sprog:

Vi bevidstgøre børnene om, hvor maden kommer fra. (Hvor får vi æg, mælk, bacon, mel, æbler, bær osv fra?). Vi har billeder hængende rundt på stuen i børnehøjde af de forskellige båndegårdsdyr, maden, traktorer og majetærskeren, som skaber mange gode dialoger. Vi synger gentagende gange vores høst relaterende sange, som vi øver os på til vores afsluttende høstfest. (Bl.a. “Bondemanden”, “Ris, ras”, “Niels Petersens ko”). Dette er med til, at udvikle børnenes ordforråd.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Børnene undersøger og udforsker sanserne ved, at røre ved båndegårdsdyr samt ved at dufte, røre, smage, skylle og skære maden. Vi danser og bevæger os, mens vi synger høstsangene. Børnene bruger derudover benene, når vi øver os på at gå på længere ture.

5. Natur, udeliv og science:

Vi besøger bondegården og de nærliggende kolonihaver, skoven, søen og nogen af børnenes haver. Her får de større kendskab til dyr, frugt, grøntsager og planterne. Derudover laver vi bål på vores legeplads eller bliver inviteret til bål på børnehavens legeplads.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

Høstugerne afsluttes med en fællesfest for hele Søvang, som foregår nede på børnehavens legeplads. Børnene har pænt festtøj på hjemmefra, og legepladsen er dækket til med halm. Vi leger, synger vores høstsange og danser og går efterfølgende på hver vores stue. Her spiser vi et festmåltid, som afsluttes med dessert. Desserten tager udgangspunkt i noget, der er fundet i naturen med børnene (fx æbler = gammeldags æblekage). Stuen er pyntet op med halm. Derudover er stuen også løbende blevet pyntet op med billeder af dyrere, maden samt af børnene under de forskellige aktiviteter.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 2,9- 6 årige i Søvang:

Læringsmiljø: tur i skoven, børneinitieret.

1. Alsidig personlig udvikling:

Barnet oplever indflydelse på egen hverdag, og at dets udspil værdsættes og anerkendes. Vi følger barnets udspil, hvilket styrker barnets selvværd og selvtillid. Eks.: Et barn løfter en pind. Barn og voksen er begge nysgerrige på, hvad der gemmer sig derunder. Vi understøtter barnets spontane ideér og glæde, og udviser interesse for disse. Barnet føler sig set, værdifuld og får succesoplevelser.

2. Social udvikling:

Barnet indgår sammen med andre i naturens verden på en hensynsfuld måde, og bliver rollemodeller på, hvordan vi behandler naturen. At barnet kan bringe sin viden om naturen videre til andre, så et fællesskab vokser.

Vi går sammen to og to. Børnene går med deres hjælpeven – store passer på mindre. De hjælper hinanden op og ned af skrænter. De er nysgerrige på hinandens projekter – indgår i nye lege og legerelationer. Der skabes (nye) relationer om et fælles tredje. Der forhandles, samarbejdes og øves konflikthåndtering i forbindelse med eksempelvis hulebyggeri.

3. Kommunikation og sprog:

Børnene kommunikerer med hinanden ift., hvad de finder i naturen. Vi voksne byder ind med spørgsmål til, hvad der er fundet. Der sættes ord på de ting barnet finder/viser interesse for. Vi udvider ordforrådet og børnene kommunikerer om, hvad naturmaterialerne kan bruges til, og hvad der mangler ved evt. hulebyggeri.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Børnene får erfaring med forskellige sansemæssige indtryk. De hører lyde i naturen, mærker vådt, tørt, koldt, varmt, mudret mm. Barnet øver udholdenhed ved, at bruge sin krop og viser glæde ved bevægelse. Barnet får en kropsbevidsthed: hvor hurtigt kan jeg løbe? Kan jeg trille ned ad bakken? Fryser/sveder jeg? De lærer at mærke kroppen. Hvordan har den det? Hvad kan den? Og hvilke signaler sender den?

5. Natur, udeliv og science:

Børnene får kendskab til forskellige anvendelsesmuligheder af naturens materialer. Barnet får kendskab til forskellige vejrtyper, og hvad det medfører. Barnet oplever naturen som et læringsmiljø, hvor der er adgang til naturens materialer og kendskabet til dyr, planter og insekter. Der eksperimenteres med naturens materialer fx hulebyggeri og dyrefælder. Vi bruger børnenes nysgerrighed i skoven til at arbejde videre med, når vi kommer hjem.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

De voksnes engagement og glæde ved at opholde sig i naturen er med til, at fremme børnenes egen nysgerrighed og engagement. De stifter kendskab til og får erfaringer med naturmaterialer, som de kan eksperimentere med i deres leg, og finde kreative løsninger

og videreudvikling af de ting, de finder.

I forbindelse med corona er natur – og udeliv blevet en væsentlig del af vores hverdag, hvilket har skabt en kæmpe glæde for både børn og voksne. Der er et dannelsesaspekt i, at barnet får en forståelse og respekt for, hvordan vi færdes i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

Pædagogiske mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 0- 2,9 årige i Søvang:

Læringsmiljø: leg på legepladsen, børneinitieret.

1. Alsidig personlig udvikling:

Børnene oplever indflydelse på egen hverdag, når vi anerkender deres udspil, og videreudvikler på deres input og spor. Børnenes selvværd og selvtillid styrkes, når deres input opleves som noget værdifuldt. Dette styrker desuden børnenes gå-på-mod og lyst til at engagere sig yderligere.

Udenfor er der "højere til loftet", hvilket betyder der er plads til, at både "de vilde" og "de stille" børn kan fordybe sig i den leg, de hver især finder spændende.

2. Social udvikling:

Børnene er gode til, at hjælpe hinanden (de store hjælper de små), og de er alle ofte nysgerrige og interesserede i hinandens leg. Børnene er også gode til, at vise det frem de har fundet eller har lavet til de andre børn, og på den måde opstår et fællesskab.

3. Kommunikation og sprog:

Børnene kommunikerer efter bedste evne, hvad de har fundet eller leger med – både verbalt og nonverbalt. Vi supplerer og hjælper barnet med, at sætte ord på, og derved udvide ordforrådet. Derudover bruger vi vores mimik og kropssprog til fx, at sætte ekstra tryk på begejstringen, når et barn kommer med en god idé.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Børnene gynger, rucher, løber, cykler, graver, løfter, smager og mærker, når de leger ude på

legepladsen. Kroppen er i bevægelse – motorikken udfordres og styrkes, når de fx gynger, løber, cykler, køre med trillebør og går/kravler op af bakken. Derudover får de en masse sansemæssige indtryk. De smager på det de finder (fx nødder og sand), de rør ved ting der er koldt, vådt, varmt, mundret, tørt og fugtigt. Derudover sanser børnene vejret (blæst, sne, regn, kulde og varme) og lytter til fuglekvidder.

5. Natur, udeliv og science:

Udelivet giver børnene ro, lys og luft, som har en beroligende effekt på nervesystemet. Derudover bliver børnene bekendt med de forskellige typer vejrforhold vi har herhjemme. Børnene får også kendskab til de dyr/insekter, der dukker op på vores legeplads, fx: regnorme, bænkebidere, fugle, edderkopper, mariehøns, larver, sommerfugle osv. Vi taler om deres farver, form og størrelse. Derudover bygger vi kager og sandslotte med børnene, og viser dem forskellen på “si-sand” og “våd-sand”, vi leger at vandet er kaffe, kakao mm og hopper i vandpytter.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

Vores legeplads er et stort læringsrum, hvori der er en masse små læringsrum – små ‘stationer’, hvor børnene kan foretage sig en masse forskelligt. Børnene er dygtige til på eget initiativ og ud fra egen fantasi, at inddrage de ting de finder på legepladsen til meget mere end, hvad det oprindeligt er tænkt. Vi følger børnenes udspil og spor og videreudvikler på deres idéer. Har de fx fundet en masse pinde, så finder vi andre materialer frem, så børnene fx kan lave et pindsvin. Er de fx optaget af noget spindelvæv, så får vi det ned på et papir, og laminerer det, så de får et aftryk osv.

Sådan understøtter det pædagogiske læringsmiljø de pædagogiske mål for de 2,9- 6 årige i Søvang:

Læringsmiljø: jul (højtid), voksenstyret aktivitet.

1. Alsidig personlig udvikling:

Barnet får en oplevelse af succes når det får øje på egen udvikling. F.eks. italesætter vi sammen med barnet den proces det gennemgår, når det arbejder med sin udvikling. Vha. barnets eget produceret materiale visualiserer vi overfor barnet den udvikling det har gennemgået. Fx udviklingen i at være blevet bedre til, at male, lime, klippe og tegne. Samtidig inviteres barnet til, at byde ind med forslag og videreudvikle alene eller sammen med andre.

Vi udfordrer barnet i nærmeste udviklingszone, ift. skal-opgaver. Vi anerkender barnet for dets indsats og gåpåmod og udstiller deres kunst.

2. Social udvikling:

Vi laver kreative aktiviteter, så vidt det er muligt, i mindre grupper fordi børnene derved bedre kan profitere af, at lære af hinanden. Vi sammensætter børnene i mindre grupper, så der er ro og voksenhjælp til stede. Vi øver børnene i, at give og modtage feedback, de får en oplevelse af fællesskab – vi bidrager alle til udsmykningen.

3. Kommunikation og sprog:

Vi samtaler om de forskellige højtider og de traditioner der er forbundet hermed. Vi snakker om former og farver. Vi italesætter og viser sammen med børnene, hvad højtiden og vores tradition går ud på og hvorfor vi fejrer jul. Vi synger sange i forbindelse med vores traditioner. Vi opmuntrer de børn, der synes det er svært eller uinteressant til at deltage i aktiviteten.

4. Krop, sanser og bevægelse:

Barnet øver motorik og sansning ved, at benytte forskellige materialer som maling, træ, ler, lim, pap, farver, garn, tape, vat og naturmaterialer. Barnet øver også at kunne mestre en saks og derved trænes finmotorikken, når vi laver fælles pynt.

Barnet lærer at synge fællessange og bruge kroppen med både fagter og bevægelse.

5. Natur, science og udeliv:

Vi er nysgerrige sammen med børnene for derved, at stimulere børnenes egen nysgerrighed, engagement og interesse. De får erfaringer med mange forskelligartede materialer såsom, blade til at male, kogler, gran, og mos til dekorationer, nye legerekvisitter til legepladsen – kogler, pinde og sten og finder derved glæden ved udelivet. Nogle ting er tunge, lette, nogle er tykke og svære at klippe, save og male på. Vi inddrager materialerne i vores kunst og opfinder måske også nye legeaktiviteter og andre måder, at lege med materialerne på.

6. Kultur, æstetik og fællesskab:

De voksne har forberedt aktiviteten og fundet materialer frem, så der sikres en nærværende aktivitet med mulighed for læring og fordybelse. De voksnes roller er aftalt på forhånd, vi giver gradueret støtte og sørger for, at udstille eventuelle produkter/kunst præsentabelt. Vi har mere fokus på processen end på produktet.

Vi udsmykker institutionen med kreativ kunst/pynt, som har forbindelse til højtiden. Vi snakker med børnene om de forskellige højtider, og inddrager vores kultur ved f.eks. at deltage i julegudstjeneste. Barnet får indsigt i og bliver en del af det fællesskab vi har omkring traditioner. Det lærer om de kultur bestemte kendetegn ved en højtid. Vi har et fælles tredje i, at samles om noget kulturbestemt.

Forældrene opfordres til at spørge ind til processen, der ligger bag produktet/kunsten og ligeledes give produktet en præsentabel plads i hjemmet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Evalueringskultur og dokumentation

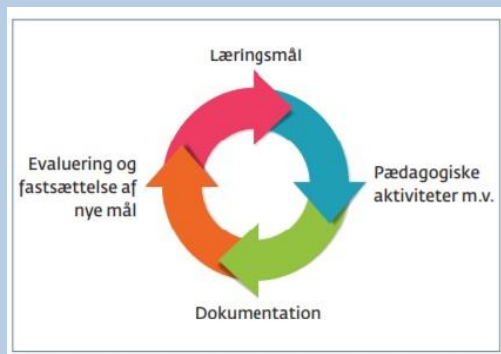
Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

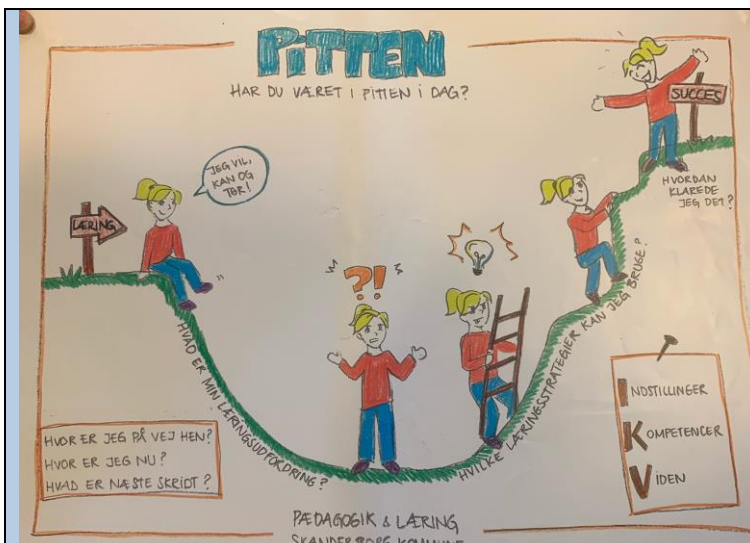
Sådan arbejder vi i Søvang med at skabe en evalueringskultur:

På personalemøder og stuemøder evaluerer vi den pædagogiske praksis. Metoden tager afsæt i narrativer og handlingslæringscirklen. Vi bruger og arbejder med data såsom: børneinterviews, observationer og de spor børnene bidrager med. Vidensdeling bliver brugt både i vores teams og i hele personalegruppen på personalemøder, hvor der gives feedback ud fra den reflekterende tankegang.

Sådan bruger vi data i forbindelse med evalueringer:

Vi indhenter materiale fra børneinterviews, handlingscirklen og feedback samt observationer. Et redskab er bl.a. "Hvor er vi nu?", "hvor vil vi gerne hen?" samt "hvad er næste skridt?"

Pitten illustrerer den øvelsesproces, som både børn og voksne befinder sig i.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser skal inddrages under hensynstagen til børnenes alder og modenhed.

Sådan arbejder vi med det fysiske børnemiljø:

I Søvang tilstræber vi at skabe flere forskellige fysiske lærings og børnemiljøer - både inde og ude. Vi skaber rum til store og små børnegrupper, som kan deltage i både børneinitieret leg samt voksenstyret aktiviteter. Rum kan inddeles i afgrænsede zoner, hvor vi forsøger at skabe små læringsrum i det store rum. Vi tilstræber en indretning som guider /hjælper barnet til at opnå størst mulig læring i de læringsmiljøer de agerer i.

Vi kigger på rummets flow og bevægelsesmønstret eks.: Hvor indbydes der til ro og fordybelse? **Hvor er der de nødvendige gangarealer?** Hvor kan vi få hjælp og guidning via eks. billeder, piktogrammer, farver, møbler mm. således vi kan understøtte den gode og hensigtsmæssige leg? Vi tilstræber at tingene er let tilgængelige for børnene eks: at legetøjskasserne står i børnehøjde og indholdet er markeret med billeder.

Desuden har vi ventilation i børnehaven for derved at understøtte indeklimaet.

Sådan arbejder vi med det psykiske børnemiljø:

I Søvang tager vi udgangspunkt og imødekommer børnenes initiativer og ideer. Rummelighed, anerkendelse, accept og omsorg er vigtige parameter, således alle får en oplevelse af at blive accepteret og anerkendt for den de er.

Desuden forpligtiger vi os på, at arbejde med barnets nærmeste udviklings zone, således at vi ser det enkeltes barns intention og ser bag om barnets handling, for at understøtte barnets udvikling og mestringsstrategier. Vi er alle forskellige sammen.

Sådan arbejder vi med det æstetiske børnemiljø:

I Søvang holder vi rum og møbler neutrale så rummene grundlæggende er behagelige at befinde sig i. Vi sørger for, at det er børnenes kreationer der pynter og pryder rummene. Afhængig af årstid, børnenes spor og interesser kan det variere, hvordan rummene bliver udsmykket. Vi har lyddæpende lofter og belysningen er medvirkende til, at skabe en behagelig oplevelse i aktiviteternes udførsel.

Søvangs udeareal er kuperet med en legeplads med gamle frugt og klatre træer, kælke/rulle bakke og med mange muligheder for at skabe afgrænsede legemiljøer. Vi har bålplads, stor overdækket sandkasse mm. samt et stort naturområde, hvor børnene har taget naturen ind og fantasien får frit spil.

Sådan inddrager vi børnene i deres vurdering af børnemiljøet:

Vi tilstræber at blive klogere på om børnemiljøerne fungerer ved, at inddrage børnenes holdninger og meninger, ved eksempelvis at observere børnegruppen, gribe de spor de efterlader, afholde børneinterviews og børnemøder for således også, at inddrage børneperspektivet. Vi bruger børnene som pejlemærker for derigennem, at se om vores ideer, beslutninger og prioriteringer skaber mening.

Hvordan får man venner? Hvordan er man en god ven? Hvordan bruger og agerer vi i de forskellige rum? Hvordan spiser vi sammen? Hvordan er vores madkultur, afslapning mindfullnes, forskel på larm og ro? Hvordan påvirkes vi af musik og lyde og omgangstonen? Hvordan taler vi med hinanden? Hvilke spor sætter børnene? Hvad optager dem? Hvordan kan vi understøtte de spor børnegruppen efterlader og italesætter?

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Det er lederens ansvar at sikre, at forældrebestyrelsen inddrages i udarbejdelsen af, evalueringen af og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Sådan inddrages forældrebestyrelsen i forhold til udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan, samt i evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan:

Leder og personale udarbejder institutionens styrkede pædagogiske læreplan som forelægges bestyrelsen til godkendelse. Bestyrelsen bliver løbende inddraget i evalueringen af den styrkede pædagogiske læreplan på planlagte bestyrelsesmøder. På bestyrelsesmødet er der et fast punkt på dagsordenen, der vedrører den pædagogiske læreplan. Samtidig inddrages de i hvilke

evalueringer/tiltag der arbejdes med. Bestyrelsen bidrager med deres forældreperspektiv og tager aktivt ansvar for, hvordan de kan understøtte udførelsen af disse.

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Sådan inddrager Søvang lokalsamfundet i arbejdet med at etablere et pædagogisk læringsmiljø:

Vi inddrager lokalsamfundet som en udvidelse af læringsmiljøerne, når vi:

Besøger skoven, søen, Stilling skoles boldbaner og Soffens legeplads.

Deltager i ”Stilling i bevægelse”, som er en årlig ”motionsdag”, der ligger dagen inden efterårsferien. Her deltager både skolen, dagplejer, Brugsen samt de andre institutioner i distriktet.

Besøger kirken. Både ifbm. højtider, men også når vi låner sognegårdens lokaler til læ og spisested, samt tager på tur i nærheden.

Handler i Rema og Brugsen.

Tager forbi ”Røde Kors” med ting vi ikke længere bruger.

Afholde ”gøglerfest”, hvor forældre frivilligt bidrager med afholdelse af arrangementet.

Besøger kulturhuset og biblioteket.

Besøger Fælleden.

Besøger de omkring liggende legepladser.

Besøger og får besøg af Skanderborg museum og samarbejder om projekter: (fx ”Vi skaber selv historien”)

Samarbejder med de andre børnehaver i distrikt Stilling. : her særligt vedrørende de kommende børnehaveklasse børn.

Når vi lejer spejderhytten ved motorvejslommen for kommende børnehaveklassebørn i foråret inden skole start.